

Ing. Alena Čepilová
Stoliční 1205/6
405 02 Děčín II.- Nové Město

Liberec dne:20.9.2020

Věc: Stanovisko k plánované rekonstrukci střechy ZŠ v Jílovém u Děčína

Úvod

Posouzení záměru vlivu na zvláště chráněné druhy (netopýry a ptáky) záměru rekonstrukce budovy **ZŠ a MŠ Mírové nám. 227, 40701 Jílové u Děčína**, bylo realizováno dne 7.9.2020 na základě objednávky podané paní **Ing. Aleny Čepilové**.

Metodika

Průzkum budovy byl realizován v souladu se závaznou „Metodikou posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů“ Ministerstva životního prostředí. Prvotně byla provedena obhlídka pláště obou budov se zaměřením na zjištění potencionálních úkrytů netopýrů a hnízdišť ptáků, následně proběhla prohlídka vnitřních prostor se zaměřením zejména na půdu a sklepní prostory. Hlavním cílem bylo zjištění, zda objekt není využíván některým ze zvláště chráněných druhů netopýrů, či hnízdění ptáků, též byla věnována pozornost zjištění přítomnosti jejich pobytoých stop (trusu, zbytků hnízd apod.). Vzhledem k ročnímu období bylo upuštěno od detektorování ultrazvukových signálů netopýrů, které navíc není v tomto případě potřebné. Nicméně u tohoto typu objektu je zimní období daleko lepší, neb se dá prověřit, zda rozsáhle sklepní prostory neslouží jako zimoviště netopýrů. V rámci posudku jsou i zhodnoceny výskyty zvláště chráněných živočichů, které jsou nám známy. Zejména data z databáze ochrany přírody NDOP.

Charakteristika objektů

Jedná se o historickou budovu postavenou podle plánů podmokelských stavitelů Hanse Herlta a Johanna Lasera v roce 1906, pravděpodobně ve funkcionalistickém slohu (obr. č.2). Bodova tvoří tři nadzemní podlaží, kde je i částečně vytvořeno 4 nadzemní podlaží jako půdní vestavba na západní straně objektu. Střecha je značně členitá, krytá plechovými šablonami, s několika úžlabími a dvěma věžičkami. Tento vzhled se promítá i do prostoru půdy (obr. č. 5 a 6), kde sídlí letní kolonie netopýra velkého (*Myotis myotis*), pro která je tato půda i vyhlášená jako EVL. Půda je rozdělena přepážkou ze sádrokartonu na dvě části, kde pro netopýry je přístupná pouze západní část půdy (obr. č. 1), východní část je ponechána jako vhodný skladovací prostor.

Popis plánovaného záměru (převzato z informací vlastníka)

Vlastník hodlá realizovat rekonstrukci objektu, kde zejména bude opravena střecha včetně hnilobou poškozených částí krovu. V rámci rekonstrukce se počítá i s opravou fasády budovy.

Výsledky, zjištěný stav na lokalitě

Prvotně proběhla obhlídka pláště budovy, kde nebyly zjištěny žádné stopy po využívání objektu ptáky ani netopýry. Dále na půdě tohoto objektu je velmi početná kolonie netopýra velkého (*Myotis myotis*), pro nějž byla i vyhlášena jako EVL. Počty jedinců jsou patrné z následující tabulky. Z čehož lze usuzovat, že kolonii tvoří 1.400 až 1.500 samic.

DRUH	CESKE_JMENO	AUTOR	DATUM	NAZ_LOKAL	POCET	POCITANO
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	11.05.2002	Jílové -škola (DC)	350	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	16.08.2005	Jílové -škola (DC)	650	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Petr	27.05.2006	Jílové -škola (DC)	600	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	16.06.2013	Jílové -škola (DC)	1000	samice
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	11.07.2014	Jílové -škola (DC)	2000	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	15.07.2015	Jílové -škola (DC)	2600	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	15.07.2015	Jílové -škola (DC)	1800	samice
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	16.07.2015	Jílové -škola (DC)	3000	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel, Mikolášková Eva	16.07.2015	Jílové -škola (DC)	2500	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	11.07.2017	Jílové -škola (DC)	2300	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel, Chmelová Kristýna, Rybář Miroslav, Juda Jakub	11.07.2017	Jílové -škola (DC)	2300	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	03.07.2018	Jílové -škola (DC)	2400	jedinci
Myotis myotis	netopýr velký	Benda Pavel	30.07.2019	Jílové -škola (DC)	2000	jedinci

V den obhlídky bylo na lokalitě ještě přítomno několik stovek jedinců, kde se jednalo téměř výhradně o tohotočasný mláďata, již osamostatněná. Netopýrům je ponechána západní část budovy (obr. č.1), která je i z hlediska klimatického pro vývoj mláďat příhodnější. Východní část pudy je užita jako skladovací prostor, který je oddělený sádrokartonovou stěnou. Při obhlídce bylo zjištěno, že netopýři pronikají přes přičku do východní části, což je s ohledem na chod školy nežádoucí a pro netopýry to není potřebný prostor. Místo pronikání bylo zjištěno po krátké obhlídce. Je to spára mezi stojkou a sádrokartonovou deskou v horní části pod hřebenem. Jedná se o spáru širokou kolem 2 až 3 cm a výšce kolem 40 cm. Okolí této spáry nese jednoznačné stopy po prolézání (vymetené pavučiny, špinavé okraje trámy i desky,...). Doporučuji neprodleně v zimním období, kdy na půdě nejsou netopýři tuto spáru utěsnit například za použití polyuretanové pěny. Tento zásah nevyžaduje výjimku ze zákona, neb se jedná o běžnou údržbu a nemění nikterak podmínky pro přítomnost letní kolonie netopýrů.

Při obhlídce bylo zjištěno taky několik skutečností, které by se z hlediska udržení kolonie netopýru na stanovišti, či údržbě budovy ovlivněné přítomností netopýrů dalo zlepšit. V první řadě jako problém se jeví oplechování vletového otvoru (obr. č.3), které je ne příliš vhodné pro netopýry prolézající do svého úkrytu. Dále za tímto vletovým otvorem, je bednění stávající střechy (obr. č. 4) protaženo pod úžlabím tak, že tvoří hned následnou překážku pro netopýry vletující do prostoru půdy. Toto bednění by se v rámci rekonstrukce dalo minimalizovat na nejnutnější možnou plochu. Posledním problémem, a to zejména z důvodu následného úklidu trusu, je přítomnost stavební sutě, či staré střešní krytiny v prostoru pudy (obr. č. 6 a 7). Doporučuji toto v rámci rekonstrukce odstranit a odvézt.

Po dokončení rekonstrukce, je vhodné v horní části pudy (obr. č. 6) vybudovat podlažku bud tvořenou jen volně loženým linoleem na dlažbě, nebo lépe nejprve položit slabé OSB desky, na které by pak linoleu bylo nataženo. Desky by nakonec byly opatřeny zvýšeným okrajem. Toto je potřeba budovat jen ve střední části pudy pod hřebenem, nebo v místech kde se hromadí trus ve větším množství a nemůže pak snadno prosychat. Jelikož trus dopadá i na spodní část pudy, kde

se běžně prochází, doporučuji tyto části opatřit konstrukcí z trámu, na kterých bude ze silných OSB desek vytvořena podlážka potažená linoleem na zachytávání trusu. Vznikla by tak podchází konstrukce, kdy při vstupu na půdy by se nemuseli pracovníci školy brodit v trusu, a přitom by méně rušili letní kolonii netopýrů. Též by se i zmínil zápach deroucí se do užitných prostor školy (chodby, učebny,...). Pro snížení zápachu by se dal za přístupové dveře na půdu naistalovat závěs z geotextilie. Toto opatření je vhodné zbudovat až po ukončení rekonstrukce, v době kdy bude jasné, že kolonie nebyla rekonstrukcí ovlivněna, nejlépe z prostředku ochrany příroda z programu PPK. Realizace je možná i na etapy.

Závěry

Vzhledem k výše uvedenému zjištění, letní kolonie netopýra velkého (*Myotis myotis*) **potřebuje** realizátor žádat na správu CHKO Labské Pískovce, tedy potažmo na NP České Švýcarsko **o výjimku ze zákona č. 114/92 Sb.** v platném znění, § 50, tedy z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, zejména ze zásahu do umělých sídel a jejich biotopů. Tato výjimka je potřebná zejména pro zásahy do půdního prostoru a vletového otvoru. Výjimka bude potřebná i pro realizaci opravy fasády v blízkosti vletového otvoru. Bližší podmínky a doporučení pro ochranu netopýrů budou uvedeny v následujícím textu níže. Pro realizaci stavby a řešení případných problémů ve střetu s ochranou přírody, doporučuji stanovit povinnost **biologického dozoru**, který bude moci v průběhu stavby některé dílčí podmínky specifikovat, či upravovat například v závislosti na vývoji počasí. Tyto drobné úpravy, v rámci vydané výjimky, by byli zaneseny do stavebního deníku.

Doporučení, podmínky pro realizaci rekonstrukce

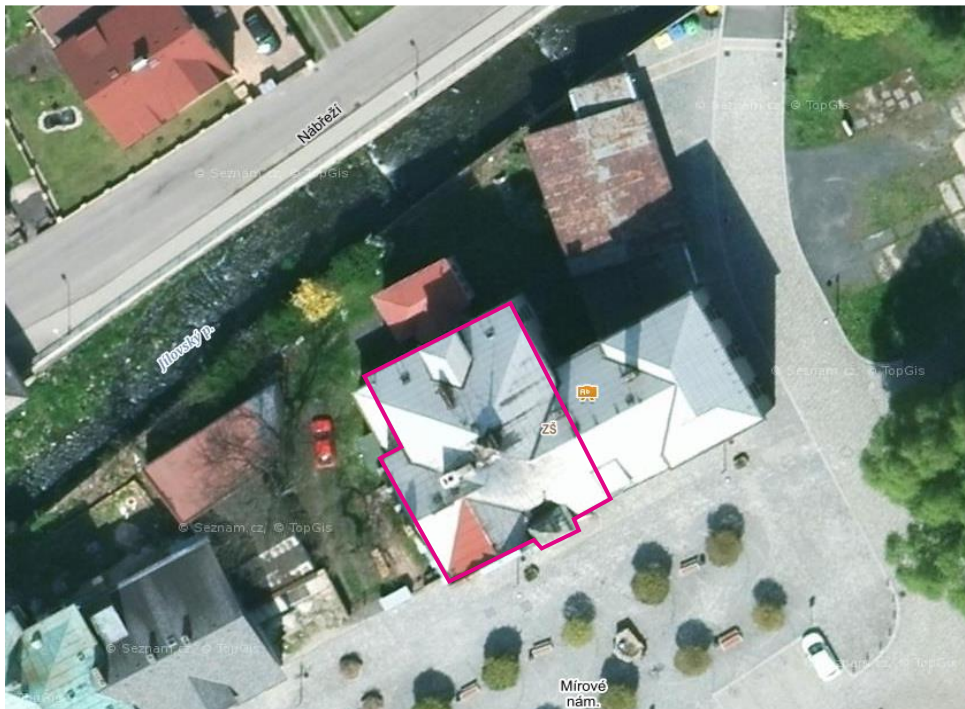
Pro realizaci rekonstrukce objektu, tak aby nedošlo k ovlivnění předmětu ochrany, je potřeba dodržet několik zásad. Pro snazší přehlednost tyto uvedu níže v jednotlivých bodech.

- Termín realizace prací v západní části půdy – Vzhledem k výskytu mateřské kolonie netopýra velkého (*Myotis myotis*) je potřeba zajisti v období porodu a výchovy mláďat dostatek klidu, proto **nelze provádět stavební práce** na půdě v období od **1. května do 15. října**. Tento termín platí i pro opravu fasády v blízkosti vletového otvoru (obr. č. 2). V tomto období nesmí zůstat prostor této části půdy rozkryt, či prosvětlen více než je ve stávajícím čase. Také je potřeba uchovat vhodným způsobem stávající klima na této části půdy. V závislosti na počasí, může být termín v řádech týdnu, upraven biologickým dozorem.
- Termín realizace prací ve východní části půdy – Zde mohou práce probíhat i v letním období, ale nesmí docházet k rušení netopýru v západní části půdy (např. práce s vibračními stroji, hluk, průvan, časté procházení pracovníku pod letní kolonií netopýrů, nadřené pronikání světla k netopýrům, lešení v blízkosti vletového otvoru...).
- Lešení je možné postavit na celou budovu, s výjimkou vletového otvoru, kde tento by **neměl být** v období od **1. května do 15. října** do vzdálenosti cca. 2 metru zakryt.
- Rekonstrukcí nesmí dojít ke změně klimatu – proto je vhodné udržet prostor pro netopýry ve stávajícím rozsahu a zároveň neměnit konstrukci střešního pláště, tedy nejlépe zachovat dřevěné bednění s plechovou krytinou.

- Nejzásadnější je zachování **vletového otvoru** (obr. č. 2 – označeno šipkami, obr. č. 3), na které obvykle tento druh mývá silnou sociální vazbu a to i po celé desetiletí. I drobné změny často zapříčiní poškození letní kolonie, které často zapříčiní i úhyn mláďat.
- Vletový otvor tvoří tři obdélníková okna, která jsou v současnosti otevřená, doporučuji je takto ponechat, nekládat do nich žaluzie.
- Oplechování vletového otvoru – V rámci rekonstrukce bude nejspíš toto nahrazeno novým plechem. Což je pro ochranu dřevných konstrukcí nutné, ale je potřeba počítat, že tento nový plech na rozdíl od stávajícího slabě korodovaného, bude hladký a neumožní netopýrům po něm lézt. Což gravidní samice, nebo samice se zavěšeném mládětem preferují před proletováním otvorem. Známe případy, kdy toto vedlo k zániku letní kolonie. Proto požadují instalaci dřevěného, nejlépe dubového, roštu na spodní okraj výletového otvoru nad nové oplechování parapetu. Tento rošt by měl být povrchově neopracovaný a s dostatečným přesahem přes parapet, jak ven tak i dovnitř.
- Místa kde samice s mláďaty bývají zavěšené, (tedy zejména prostor pod hřebenem, bednění stropu pod centrální věžičkou, úžlabí trámu a horní části trámu,) je vhodné ponechat, pokud je to možné, z původního bednění a trámů. Pokud bude toto nahrazeno (třeba i jen částečně) novým dřevem, musí být toto s neopracovaným povrchem (tzn. neohoblované).
- Chemické ošetření krovů a bednění – pokud bude možné tak toto neprovádět v místě kde bývají zavěšeny samice s mláďaty. V případě užití chemického ošetření, tak jako nejvhodnější přípravek je Bochemit (nebo jiné přípravky kde je účinnou složkou kyselina boritá), který velmi rychle zasychá a je z hlediska kontaktu s netopýrem minimálním rizikem. Problém s tímto, ale i s dalšími přípravky, je zejména na trámech na nich bývají netopýři zavěšeny z boku. Kde může docházet k vyplavování jedovaté chemikálie z povrchu trámu netopýří močí. Proto pokud dojde k ošetření trámu, na nichž bývají netopýři zavěšeni je nutné k bokům těchto trámů připevnit neošetřené prkno. U bednění, kde netopýr visí pod ním, je toto riziko vyloučeno.
- V případě realizace stavebních prací v interiéru objektu, je nutné v letním období (1. květen až 15. říjen) zajistit dostatečné oddělení prostoru kde probíhají práce, tak aby k netopýrům nepronikal hluk, prach, kouř (jak z technologických postupů tak i od cigaret), vibrace od vibračních strojů a podobně.

Zpracoval: Daniel Horáček
tel: 603 780 392, e-mail: daniel.horacek@volny.cz

Obrazová příloha

*Obr. č.1. situace budovy ZŠ Jílové, s vyznačením prostorem půdy, který využívá letní kolonie netopýrů velkých (*Myotis myotis*).*

Obr. č.2. celkový pohled od jihu na objekt ZŠ, šipky označují vletový otvor

Obr. č.3. Stávající stav vletového otvoru, pohled zevnitř ven.

Obr. č.4. Bednění střechy u vletového otvoru, jenž je překážkou pro netopýry, a mohlo by se zredukovat.

Obr. č.5.a 6. půdní prostor

Obr. č.7. půdní prostor a stavební ji jiné odpady v něm ponechané.